

VDU ABSOLVENTŲ KONKURENCINGUMO DARBO RINKOJE TYRIMAS

Tyrimo tikslas – nustatyti Vytauto Didžiojo universiteto absolventų įsidarbinimo rezultatus bei išanalizuoti pagrindines nedarbo priežastis. VDU absolventų tyrimas buvo atliktas 2003 m. vasario - birželio mėnesiais. Tyrimas apėmė visų kryptių ir studijų programų 2001 m. ir 2002 m. laidos absolventus. Iš viso išsiųsta 1189 anketų, grįžo - 360 (33%).

Tyrimo metu buvo renkami ir analizuojami bendri duomenys apie respondentus, įsidarbinamumo rodikliai, absolventų užimtumas, neįsidarbinusių absolventų nedarbo priežastys ir darbdavių požiūris į universiteto absolventus (absolvento akimis).

Absolventų situacijos darbo rinkoje tyrimai daugelyje Europos ir pasaulio universitetų yra vienas iš svarbiausių studijų kokybės vertinimo kriterijų bei studijų kokybės tobulinimo sąlygų. Universitetai pasiekę aukštus absolventų įsidarbinimo rodiklius naudoja juos kaip „vizitinę kortelę“, tuo demonstruodami aukštą konkurencingumo lygį šalies bei pasaulinėje švietimo rinkoje ir taip didina savo teikiamų aukštojo mokslo paslaugų patrauklumą.

2003 m. Vytauto Didžiojo universitetas, siekdamas tobulinti studijų procesą, inicijavo baigusią absolventų situacijos darbo rinkoje tyrimą, kurį vykdė VDU Studijų kokybės centras. Tyrimu buvo siekta *įvertinti Vytauto Didžiojo universiteto 2001–2002 m. bakalauro studijų absolventų įsidarbinimo situaciją darbo rinkoje, nedarbo priežastis bei įsidarbinimą įtakojusius veiksnius*. Tokio tyrimo įgyvendinimui reikalinga plati darbo biržos ir SODROS statistinių duomenų bazės analizė, darbdavių ir absolventų apklausa.

VDU absolventų įsidarbinimo tyrimas buvo vykdomas 2003 m. vasario–birželio mėnesiais. Tyrimas apėmė 94 proc. (n=1188) 2001–2002 m. visų VDU fakultetų/institutų bakalaurinių studijų programų absolventų (humanitarinių mokslų, politikos mokslų, ekonomikos ir vadybos mokslų, katalikų teologijos, gamtos mokslų, socialinių mokslų, informatikos mokslų, menų, socialinio darbo instituto). Apklausai buvo vykdoma paštu. Anketų grįžtamumas – 30% (n=360) išsiųstų ir adresatus pasiekusių anketų, tad atsakiusių procentas pakankamas preliminariam įsidarbinimo būklės vertinimui.

Skaičiavimai buvo atlikti analizuojant atsakymų variantų pasiskirstymą visų respondentų imtyje, taip pat grupėse pagal studijų baigimo metus bei atskiras studijų programas fakultetuose/institutuose.

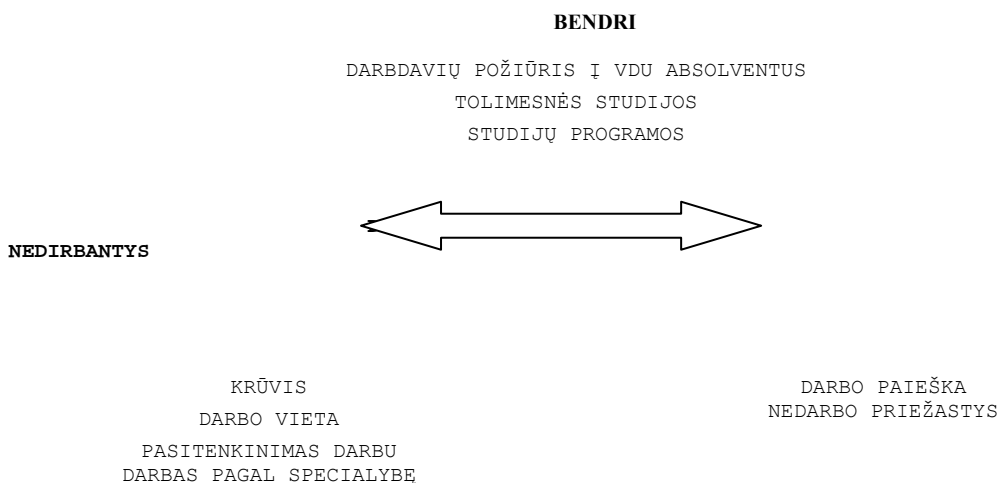
Duomenų rinkimo etape išryškėjo du pagrindiniai tyrimo apribojimai:

1) *mažas respondentų kiekis, atstovaujant atskiras studijų programas* – anketų grįžtamumas sudarė 30% nuo visų išsiųstų anketų ir, nors apklausai paštu tai yra pakankamas imties tūris, tačiau vertinant grįžtamumą pagal kai kurias atskiras studijų programas jis nebuvo pakankamas arba net labai mažas. Todėl iš nedidelės respondentų dalies atsakymų spręsti apie atitinkamos studijų programos kokybę bei jos atitikimą darbo rinkos poreikiams – nekorektiška moksliniu požiūriu.

2) *anketų grįžtamumo tendencingumas* – 78% visų atsakiusių respondentų mokosi, iš kurių net 93% tęsia studijas magistratūroje. Iš studijuojančių antroje aukštojo mokslo pakopoje, net 73% studijuoja VDU. Galima daryti prielaidą, jog aktyviai tyrime dalyvavo tie absolventai, kurie tuo metu buvo susiję su universitetu. Tai apsunkina duomenų

interpretaciją, kadangi tyrimas nedisponuoja duomenimis apie daugumą nesimokančių absolventų.

Tyrimas buvo atliktas šiais pjūviais:

Tyrimo instrumentas buvo parengtas remiantis šiomis pagrindinėmis nuostatomis:

- bendri duomenys apie respondentą;
- įsidarbinimo rodikliai (*įsidarbino / neįsidarbino*);
- dirbančių respondentų darbo pobūdis (darbo krūvis, darbas pagal pagrindinę, gretutinę specialybę bei ne pagal specialybę);
- nedirbančių respondentų nurodomos nedarbo priežastys;
- darbdavių požiūris į VDU absolventus.

2001–2002 m. absolventų įsidarbinimo tyrimas leido nustatyti išsamesnės analizės ir vertinimo reikalaujančias studijų programas, išryškinti pagrindines neįsidarbinimo priežastis, parodė vertinimo metodikos ir priemonių tolesnio tobulinimo kryptis.

Siekiant *objektyvesnių įsidarbinimo būklės tyrimų* tikslinga *derinti įvairius apklausos metodus* (elektroniniu paštu, internetiniame universiteto puslapyje, telefonu), *atlikti kokybinį absolventų tyrimą*, kuris padėtų atskleisti kiekybinio tyrimo tobulinimo galimybes, *tobulinti elektroninę absolventų duomenų bazę*: tikslinti joje esančią informaciją bei ją nuolat atnaujinti. Tačiau nereikia apsiriboti vien absolventų apklausomis, o taip pat analizuoti darbo biržos ir SODROS duomenis bei atlikti darbdavių apklausas.

Remiantis tyrimų rezultatais, tikslinga *vertinti studijų programas*, kuriose įsidarbinusių absolventų skaičius yra mažiausias, bei nuolatos *analizuoti studijų programų atitikimą darbo rinkos poreikiams*, plėtoti universiteto *karjeros centro veiklą*, palaikyti *glaudesnę ryšį su universiteto absolventais* (Alumni) siekiant gauti objektyvesnę informaciją apie jų įsitvirtinimą darbo rinkoje. Svarbu tobulinti studentų informavimą ir konsultavimą apie jų perspektyvas veiklos pasaulyje.

Tyrimo rezultatai buvo aptarti universiteto rektorato posėdyje, kur išryškėjo ne tik šio, bet ir kitų tyrimų rezultatų panaudojimo studijų kokybės užtikrinimui bei tobulinimui aktualumas.